

Norma nr. 13/2019

privind cadrul unitar de desfășurare a auditului statutar la entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară

În conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. b), coroborate cu prevederile art. 6 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 258 alin. (1) din Legea nr. 297/2004 privind piața de capital, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 94 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/2012 privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare și societățile de administrare a investițiilor, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 297/2004 privind piața de capital, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 10/2015, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 250 și 251 din Legea nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare, ale art. 51 alin. (4) - (6) și ale art. 105-110 din Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 15 alin. (7) și (8), ale art. 35, art. 81 alin. (2) și (3) și ale art. 83 lit. d) din Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 133 din Legea nr. 1/2020 privind pensiile ocupaționale, ale art. 1 alin. (6) din Legea nr. 74/2015 privind administratorii de fonduri de investiții alternative, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 51, art. 173 alin. (1) lit. k) și ale art. 179 alin. (4) din Legea nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere prevederile Legii nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative, în urma deliberărilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară din cadrul ședinței din data de 8.05.2019,

Autoritatea de Supraveghere Financiară emite prezenta normă.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. - (1) Prezenta normă stabilește cadrul normativ unitar de auditare a situațiilor financiare anuale și situațiile financiare anuale consolidate ale entităților autorizate, reglementate și supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, denumită în continuare A.S.F., de către auditori financiari și firme de audit, precum și unele dispoziții privind comitetul de audit.

(2) Entitățile care intră sub incidența prevederilor prezentei norme sunt:

- a)** societăți de servicii de investiții financiare;
- b)** societăți de administrare a investițiilor;
- c)** administratori de fonduri de investiții alternative;
- d)** organisme de plasament colectiv;

- e) operatori de piață;
  - f) depozitari centrali;
  - g) contrapărți centrale;
  - h) Fondul de compensare a investitorilor;
  - i) societăți de asigurare și/sau reasigurare;
  - j) fonduri de pensii administrate privat și administratorii acestora;
  - k) fonduri de pensii facultative și administratorii acestora;
  - l) fonduri de pensii ocupaționale și administratorii acestora.
- (3)** Sunt exceptați de la aplicarea prevederilor prezentei norme:
- a) intermediarii principali care desfășoară activitate de distribuție a produselor de asigurare și reasigurare cărora le revine obligația auditării situațiilor financiare anuale potrivit criteriilor de mărime stabilite în conformitate cu reglementările contabile specifice;
  - b) agenții de marketing autorizați/avizați să desfășoare activități pe piața sistemului de pensii private conform prevederilor legale aplicabile.
- (4)** Obligația desemnării unei firme de audit avizate de către A.S.F. în conformitate cu prevederile prezentei norme nu se aplică următoarelor entități:
- a) societăților de servicii de investiții financiare prevăzute la art. 47 alin. (2) din Legea nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare, care înregistrează o medie a activelor în custodie la sfârșitul ultimelor 4 trimestre anterioare încheierii contractului de audit financiar mai mică de 30 milioane euro;
  - b) societăților de servicii de investiții financiare prevăzute la art. 47 alin. (3) și alin. (4) din Legea nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare;
  - c) societăților de administrare a investițiilor care nu desfășoară activitățile prevăzute de art. 5 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/2012 privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare și societățile de administrare a investițiilor, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 297/2004 privind piața de capital, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 10/2015, cu modificările și completările ulterioare, și care înregistrează o medie a activelor în administrare la sfârșitul ultimelor 4 trimestre anterioare încheierii contractului de audit financiar mai mică de 15 milioane euro;
  - d) administratorilor de fonduri de investiții alternative (A.F.I.A.) pentru care A.S.F. îndeplinește rolul de autoritate competentă conform prevederilor art. 1 alin. (6) din Legea nr. 74/2015 privind administratorii de fonduri de investiții alternative, cu modificările și completările ulterioare, care nu desfășoară activitățile prevăzute la art. 5 alin. (5) din aceeași lege și care înregistrează o medie a activelor totale în administrare la sfârșitul ultimelor 4 trimestre anterioare încheierii contractului de audit financiar mai mică de 15 milioane euro.
- (5)** Auditarea situațiilor financiare anuale și a situațiilor financiare anuale consolidate pentru entitățile prevăzute la alin. (4) se efectuează de către auditori financiari înregistrați în Registrul public electronic al auditorilor financiari și firmelor de audit, publicat de către Autoritatea pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar, denumită în continuare A.S.P.A.A.S., care îndeplinesc condițiile prevăzute la alin. (6).
- (6)** Auditorii financiari prevăzuți la alin. (5) trebuie să fie auditori financiari activi în conformitate cu reglementările legale în vigoare, cu experiență de minimum 4 ani în domeniul auditului financiar și care au urmat cursuri de pregătire profesională organizate de către autoritatea competentă în domeniu.
- (7)** Entitățile menționate la alin. (4) pot desemna pentru realizarea auditului statutar și firme de audit avizate de către A.S.F., precum și alte firme de audit care nu au fost avizate de către A.S.F., dar al căror responsabil cu misiunea de audit îndeplinește condițiile prevăzute la alin. (6).

Art. 2. - Termenii și expresiile utilizate în prezenta normă au semnificațiile prevăzute în Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative, precum și următoarele semnificații:

1. actuar - membru activ înregistrat în Registrul actuarilor, în conformitate cu prevederile legale;

2. legături strânse - definite în sensul prevederilor art. 3 alin. (1) pct. 26 din Regulamentul (UE) nr. 596/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind abuzul de piață (regulamentul privind abuzul de piață) și de abrogare a Directivei 2003/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a directivelor 2003/124/CE, 2003/125/CE și 2004/72/CE ale Comisiei, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L, nr. 173 din 12 iunie 2014;

3. piață supravegheată - piețele supravegheate de către A.S.F., respectiv piața instrumentelor și investițiilor financiare, piața asigurărilor-reasigurărilor și piața sistemului de pensii private;

4. sectoare de supraveghere financiară - sectorul instrumente și investiții financiare, sectorul asigurări-reasigurări și sectorul sistemului de pensii private;

5. Camera Auditorilor Financiar din România, denumită în continuare C.A.F.R. - definită în sensul prevederilor art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/1999 privind activitatea de audit financiar, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 3. - A.S.F. poate impune entităților prevăzute la art. 1 alin. (2) efectuarea unui audit financiar și în alte scopuri decât cel prevăzut la art. 1 alin. (1), după caz.

Art. 4. - Auditorii financiar și firmele de audit care efectuează audit statutar la entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) au obligația respectării prevederilor prezentei norme, precum și a legislației aplicabile în domeniul auditului financiar.

CAPITOLUL II

Avizarea firmei de audit

SECȚIUNEA 1

Condiții pentru avizarea firmei de audit

Art. 5. - (1) Firmele de audit care își manifestă intenția de a audita situațiile financiare anuale și situațiile financiare anuale consolidate ale entităților prevăzute la art. 1 alin. (2) au obligația de a solicita avizarea de către A.S.F. în acest sens.

(2) Firmele de audit prevăzute la alin. (1) trebuie să nu se afle în situația de a solicita o nouă avizare după ce le-a fost retrasă avizarea în condițiile prevăzute la art. 19 lit. a) și f).

Art. 6. - (1) În scopul avizării prevăzute la art. 5, firma de audit trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

a) să fie înregistrată ca firmă de audit în Registrul public electronic al auditorilor financiar și firmelor de audit, publicat de A.S.P.A.A.S., în conformitate cu reglementările legale în vigoare, și să dețină experiență în exercitarea profesiei de minimum 4 ani;

b) să fi asigurat respectarea standardelor profesionale la un nivel corespunzător, iar practicile de audit adoptate să fie cel puțin la un nivel acceptabil așa cum este prevăzut de reglementările A.S.P.A.A.S. în vigoare;

c) activitatea desfășurată în domeniul auditului financiar și responsabilitățile exercitate în cadrul acesteia să conducă la concluzia că are o bună reputație profesională locală sau internațională, după caz, și experiență în domeniul ce va fi supus auditului financiar;

d) să fi funcționat minimum 4 ani în ultimii 5 ani anteriori datei solicitării avizării, cu excepția persoanelor juridice rezultate dintr-o fuziune/divizare, caz în care acest termen include și funcționarea persoanei/persoanelor juridice din care acestea provin;

e) să nu fi fost sancționată disciplinar printr-o decizie rămasă definitivă în ultimii 3 ani de către autoritățile competente care supraveghează activitatea acestora;

f) să nu fi fost sancționată de către autoritățile române sau străine din domeniul financiar cu interdicția de a desfășura activități în sistemul financiar-bancar ori cu interdicția temporară de a desfășura astfel de activități în ultimii 10 ani;

g) să aibă încheiat un contract de asigurare de răspundere civilă profesională în vigoare, în conformitate cu normele privind asigurarea pentru risc profesional emise de către autoritatea în domeniu;

h) să nu se afle într-o situație de incompatibilitate sau conflict de interese prevăzută de legislația în vigoare;

i) să dispună de minimum 3 auditori financiari activi angajați, înregistrați în Registrul public electronic al auditorilor financiari și firmelor de audit, publicat de A.S.P.A.A.S.;

j) să aibă în componența echipei de audit un expert în auditarea sistemelor informatice care deține certificarea CISA "Certified Information Systems Auditor" în conformitate cu reglementările în materie;

k) să aibă în componența echipei de audit cel puțin un actuar, pentru efectuarea auditului statutar la entitățile care activează pe piața asigurărilor-reasigurărilor și, dacă este cazul, și pentru misiunile de audit efectuate la entități care activează pe piața sistemului de pensii private.

(2) Deținerea unui contract de asigurare de răspundere civilă profesională prevăzut la alin. (1) lit. g) este obligatorie pentru întreaga durată a efectuării misiunilor de audit statutar pentru entitățile reglementate de A.S.F. Responsabilitatea privind conformitatea contractului de asigurare de răspundere civilă profesională cu normele privind asigurarea pentru risc profesional revine autorității de reglementare în domeniul auditului statutar și de supraveghere a auditorilor financiari și a firmelor de audit conform legislației specifice emise în acest sens.

(3) Partenerul-cheie de audit trebuie să fie auditor financiar activ înregistrat în Registrul public electronic al auditorilor financiari și firmelor de audit, publicat de A.S.P.A.A.S., și să îndeplinească condițiile prevăzute la alin. (1) lit. a), c), e) și f).

(4) Prevederile alin. (3) nu se aplică firmelor de audit care și-au manifestat intenția de a efectua auditul statutar la entitățile care activează pe piața sistemului de pensii private.

SECȚIUNEA a 2-a

Documentația necesară avizării firmei de audit

Art. 7. - În vederea avizării de către A.S.F. în conformitate cu prevederile art. 5, firmele de audit trebuie să facă dovada îndeplinirii condițiilor prevăzute la art. 6 prin depunerea la A.S.F. a următoarelor documente:

a) document eliberat de către A.S.P.A.A.S./C.A.F.R. care să ateste îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 6 alin. (1) lit. a), după caz;

b) certificat constatator emis de Oficiul Național al Registrului Comerțului, cu starea la zi a persoanei juridice, în original;

c) document eliberat de A.S.P.A.A.S./C.A.F.R. care să cuprindă referiri la ultima inspecție efectuată, după caz;

d) contract de asigurare de răspundere civilă profesională, valabil la data depunerii documentației, în copie;

e) cazier judiciar și cazier fiscal, în original;

f) dovada achitării taxei de avizare în condițiile prevăzute de reglementările privind veniturile A.S.F.;

g) pentru partenerul-cheie de audit: curriculum vitae, semnat și datat, document prin care se atestă calitatea de auditor financiar înregistrat în Registrul public electronic al auditorilor financiari și firmelor de audit, publicat de A.S.P.A.A.S., în categoria auditorilor financiari activi, o declarație pe propria răspundere, sub semnătură olografă, din care să rezulte îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 6 alin. (1) lit. e), precum și o declarație completată în forma prezentată în anexa nr. 1;

h) lista auditorilor financiari angajați cu contract individual de muncă, înregistrați în Registrul public electronic al auditorilor financiari și firmelor de audit, publicat de A.S.P.A.A.S., la rubrica activi, pentru care se va prezenta și dovada deținerii calității de angajat, respectiv copia contractului individual de muncă;

i) contract individual de muncă/contract de prestări de servicii și curriculum vitae pentru actuar, în copie;

j) contract individual de muncă/contract de prestări de servicii și certificat CISA pentru expertul în auditarea sistemelor informatice, în copie;

k) declarație pe propria răspundere, sub semnătură olografă, din care să rezulte îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 6 alin. (1) lit. e) și f);

l) declarație pe propria răspundere, sub semnătură olografă, în forma prezentată în anexele nr. 1, 2, și 3, după caz, în funcție de cerințele fiecărui sector de supraveghere financiară;

m) chestionar, completat în forma prezentată în anexa nr. 4.

Art. 8. - (1) Documentația prevăzută la art. 7 se depune la Registratura A.S.F. sau se transmite prin poștă și este însoțită de o cerere întocmită în conformitate cu anexa nr. 5.

(2) În situația în care firma de audit a fost avizată pentru efectuarea auditului statutar în cadrul unui sector de supraveghere financiară și își manifestă intenția de a fi avizată pentru efectuarea auditului statutar și în cadrul celorlalte sectoare de supraveghere financiară, aceasta transmite, în vederea avizării, cererea întocmită conform anexei nr. 5, însoțită doar de documentele solicitate de acele sectoare de supraveghere financiară.

(3) A.S.F. poate respinge motivat cererea de avizare prevăzută la alin. (2) dacă constată că nu sunt respectate condițiile și dispozițiile legale specifice sectorului pentru care se solicită avizarea.

Art. 9. - (1) Pentru firma de audit avizată care își manifestă intenția de a efectua auditul statutar la încă o entitate care activează pe aceeași piață financiară, documentația prevăzută la art. 7 va fi înlocuită cu chestionarul pentru firma de audit prevăzut în anexa nr. 4 și cu declarațiile prevăzute în anexele nr. 1, 2, și 3, după caz, însoțite de documentele doveditoare pentru situația în care au intervenit modificări.

(2) Prevederile alin. (1) nu se aplică firmelor de audit care efectuează auditul statutar la entitățile care activează pe piața sistemului de pensii private.

SECȚIUNEA a 3-a

Analiza solicitării de avizare a firmelor de audit de către A.S.F.

Art. 10. - Emiterea de către A.S.F. a avizului pentru firmele de audit se efectuează în termen de maximum 30 de zile de la înregistrarea documentației complete a acestora.

Art. 11. - (1) Orice solicitare de informații suplimentare sau de completare și/sau înlocuire și/sau modificare a documentelor prezentate inițial întrerupe termenul prevăzut la art. 10. Depunerea documentelor suplimentare nu poate fi efectuată mai târziu de 30 de zile de la data solicitării A.S.F.; în caz contrar, se consideră că firma de audit a renunțat la solicitare.

(2) În situația în care documentele depuse sunt incomplete, ilizibile, precum și în lipsa unor documente se solicită completarea sau înlocuirea acestora, după caz.

Art. 12. - Pe parcursul analizării documentației A.S.F. poate solicita A.S.P.A.A.S. informații suplimentare cu privire la firmele de audit care solicită avizarea de către A.S.F.

Art. 13. - (1) Neîndeplinirea condițiilor de avizare prevăzute în prezenta normă conduce la respingerea cererii pentru avizare ca firmă de audit la entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2).

(2) Decizia A.S.F. de respingere, scrisă și motivată, se comunică firmei de audit în termen de maximum 7 zile de la data emiterii acesteia și poate fi contestată în termen de maximum 30 de zile de la data comunicării ei, în conformitate cu prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

(3) În cazul auditorului fondurilor și administratorilor fondurilor de pensii ocupaționale, decizia de avizare sau decizia de respingere, după caz, se comunică în termen de 10 zile lucrătoare de la adoptarea acesteia.

Art. 14. - O nouă solicitare de avizare poate fi adresată A.S.F. numai dacă au fost remediate deficiențele care au constituit motivele de respingere a cererii inițiale.

Art. 15. - Orice modificare a informațiilor și/sau a documentelor care au stat la baza avizării firmei de audit va fi comunicată A.S.F. de către aceasta, în termen de maximum 15 zile de la data când a avut loc modificarea.

Art. 16. - (1) Ulterior avizării de către A.S.F., firma de audit are obligația să notifice A.S.F. semnarea contractelor de audit statutar în termen de maximum 15 zile de la data încheierii acestor contracte, cu completarea declarațiilor și chestionarului prevăzute în anexele nr. 1, 2, 3, respectiv anexa nr. 4 ale prezentei norme, în cazul în care au intervenit modificări ale informațiilor prezentate la avizare.

(2) În situația în care nu au intervenit modificări ale informațiilor din declarațiile și chestionarul prevăzute la alin. (1), firma de audit transmite A.S.F., în termen de maximum 15 zile de la data încheierii contractelor de audit, o declarație pe propria răspundere, sub semnătură olografă.

(3) Prevederile alin. (1) și (2) nu se aplică firmelor de audit care efectuează audit statutar la entitățile care activează pe piața sistemului de pensii private.

Art. 17. - (1) Firmele de audit avizate de către A.S.F. sunt incluse în cadrul listelor publicate pe site-ul A.S.F. pentru fiecare sector de supraveghere financiară.

(2) A.S.F. actualizează la finalul fiecărei luni calendaristice listele firmelor de audit prevăzute la alin. (1).

Art. 18. - (1) Entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) au obligația desemnării firmei de audit din cadrul listelor menționate la art. 17 și notificării A.S.F. în acest sens.

(2) În cazul schimbării firmei de audit/desemnării unei noi firme de audit entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) transmit A.S.F., în termen de maximum 15 zile de la data adoptării hotărârii, o notificare în care se precizează motivele schimbării firmei de audit, precum și denumirea firmei de audit desemnate.

Art. 19. - A.S.F. retrage avizul acordat firmei de audit care efectuează audit statutar la entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2), în următoarele condiții:

a) dacă acesta a fost obținut pe baza unor informații sau documente false, eronate care au indus în eroare A.S.F.;

b) dacă firmei de audit i-a fost retrasă autorizarea de către A.S.P.A.A.S. ulterior obținerii avizării;

c) la cererea expresă a A.S.P.A.A.S. sau la solicitarea firmei de audit susținută de o fundamentare întemeiată;

d) în situația în care nu mai sunt îndeplinite condițiile care au stat la baza avizării respectivei firme de audit;

e) dacă firma de audit nu a sesizat A.S.F. privind cauza/cauzele care a/au condus la situația în care entitatea supusă auditului statutar a intrat în procedură de administrare specială, dacă aceasta/acestea erau în aria de cuprindere a activității de audit statutar desfășurate;

f) în cazul constatării nerespectării prevederilor prezentei norme aduse la cunoștință de către A.S.F. și neremediate.

Art. 20. - Auditorii financiari și firmele de audit care auditează entitățile prevăzute la art. 1 alin. (4) au obligația notificării A.S.F. a contractelor de audit statutar, în termen de maximum 15 zile de la data încheierii acestora.

CAPITOLUL III

Alte dispoziții privind auditorii financiari și firmele de audit

Art. 21. - Auditorii financiari și firmele de audit care efectuează audit statutar la entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) au obligația de a se asigura că sunt respectate următoarele dispoziții, inclusiv cele referitoare la partenerii-cheie și actuarii acestora, după caz:

a) perioada de auditare a unei entități de către același auditor financiar sau firmă de audit este de maximum 5 ani consecutivi, perioadă care poate fi prelungită de către A.S.F. o singură dată pentru o perioadă de maximum 2 ani în baza unei note fundamentate a entității auditate, transmisă A.S.F. cu cel mult 6 luni înainte de expirarea perioadei maxime de auditare;

a¹) după parcurgerea perioadei de 5 ani consecutivi sau maximum 7 ani de auditare a unei entități de către același auditor financiar sau firmă de audit, se poate încheia un nou contract de audit cu aceeași entitate numai după trecerea unei perioade de minimum 2 ani de la ultimul audit statutar;

b) auditorii financiari sau firmele de audit care în timpul exercitării atribuțiilor într-o entitate prevăzută la art. 1 alin. (2), ce are legături strânse cu o altă societate la care aceștia efectuează audit financiar, au obligația să informeze A.S.F. despre aspectele care au legătură cu societatea auditată, la solicitarea A.S.F. sau la momentul constatării aspectelor prevăzute la art. 26 alin. (1) lit. a), b) și c);

c) orice înlocuire a partenerului-cheie de audit în cadrul perioadei în care entitatea auditată are un contract încheiat cu firma de audit va fi notificată atât entității auditate, cât și A.S.F., în termen de maximum 5 zile de la producerea acesteia. Notificarea va fi însoțită de documentele aferente conform prevederilor art. 7;

d) partenerul-cheie de audit are obligația de a aloca resurse suficiente actuarului desemnat în echipa de audit astfel încât să se asigure calitatea misiunii de audit efectuate cu respectarea cerințelor standardelor de audit. Un actuar care acceptă o lucrare în cadrul misiunii de audit trebuie să respecte standardele profesionale și de etică ale profesiei de actuar, având obligația de a aloca timp suficient pentru a nu afecta calitatea analizelor actuariale necesare îndeplinirii misiunii de audit. Actuarul desemnat în echipa de audit nu poate accepta participarea în cadrul misiunilor de audit dacă bugetul propriu de timp nu îi permite alocarea timpului necesar îndeplinirii corecte și la timp a lucrărilor care îi revin. Actuarului nu i se permite participarea la două sau mai multe misiuni de audit în același timp;

e) partenerul-cheie de audit nu poate ocupa un post de conducere în cadrul entității auditate înainte de scurgerea unei perioade de cel puțin 2 ani de la data demisiei sau finalizării contractului cu respectiva entitate;

f) din echipa de audit nu poate face parte în calitate de actuar o persoană care se află într-o relație contractuală de tip angajat/colaborator cu o societate de asigurare și/sau reasigurare autorizată în România, cu fonduri de pensii administrate privat și administratorii acestora, cu fonduri de pensii facultative și administratorii acestora, cu fonduri de pensii ocupaționale și administratorii acestora sau cu orice altă entitate care indiferent de obiectul de activitate face parte din același grup cu entitatea supusă auditului statutar;

g) auditorul financiar sau firma de audit nu poate delega răspunderea privind activitatea specifică, iar încredințarea executării anumitor obligații către un terț nu îl/o exonerează de răspundere.

Art. 22. - (1) Auditorii financiari și firmele de audit care efectuează auditul statutar la entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) au obligația întocmirii unui raport de audit în conformitate cu standardele internaționale de audit.

(2) Raportul de audit trebuie să fie datat, semnat în conformitate cu legislația în materie de audit statutar în vigoare, să conțină în clar numele persoanei care l-a întocmit, precum și numărul individual de înregistrare în Registrul public electronic al auditorilor financiari și firmelor de audit.

(3) Firmele de audit care auditează situațiile financiare anuale ale administratorilor fondurilor de pensii administrate privat și/sau fondurilor de pensii facultative și/sau fondurilor de pensii ocupaționale, precum și situațiile financiare anuale ale unui fond de pensii administrat privat/fond de pensii facultative/fond de pensii ocupaționale au obligația completării machetelor privind rapoartele de audit prevăzute în anexele nr. 6, 7, 8 și 9.

Art. 23. - Auditorii financiari și firmele de audit care efectuează auditul statutar la entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) trebuie să respecte următoarele dispoziții privind încheierea contractului de audit și onorariile de audit:

a) contractul de audit se încheie până la data de 31 octombrie a anului în curs, astfel încât să intre în vigoare începând cu data de 1 ianuarie a anului următor. În situația în care contractul de audit se încheie pentru o perioadă mai mare de un an, încheierea acestuia se face cu respectarea prevederilor art. 21 lit. a);

b) pentru fondurile de pensii administrate privat, fondurile de pensii facultative, fondurile de pensii ocupaționale și administratorii de fonduri de pensii private, contractul de audit se încheie până la data de 30 septembrie a anului în curs astfel încât să intre în vigoare începând cu data de 1 ianuarie a anului următor. În situația în care contractul de audit se încheie pentru o perioadă mai mare de un an, încheierea acestuia se face cu respectarea prevederilor art. 21 lit. a);

c) prețul contractului de audit se stabilește în moneda agreată între părți, cu excepția contractelor de audit încheiate de către fondurile de pensii administrate privat, fondurile de pensii facultative și fondurile de pensii ocupaționale, pentru care prețul se stabilește în lei;

d) este interzisă modificarea clauzei contractului cu privire la preț în cursul unui an calendaristic pentru contractele de audit încheiate de către fondurile de pensii administrate privat, fondurile de pensii facultative și fondurile de pensii ocupaționale;

e) în cazul în care contractul de audit se prelungește, se notifică A.S.F. în termen de maximum 15 zile de la data prelungirii contractului.

Art. 24. - Administratorii fondurilor de pensii private au obligația să depună spre avizare la A.S.F., în termen de maximum 15 zile de la încheierea contractului de audit sau de la data modificării acestuia, modificările prospectului schemei de pensii private referitoare la contractul de audit.

Art. 25. - Auditorii financiari și firmele de audit care efectuează auditul statutar pentru entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) au cel puțin următoarele obligații:

a) să transmită A.S.F. până la data de 30 iunie a anului următor celui pentru care a fost realizat auditul statutar raportul suplimentar adresat comitetului de audit al entității auditate;

b) să analizeze împreună cu comitetul de audit măsurile de protecție ce se impun pentru reducerea amenințărilor la adresa independenței lor și să confirme anual în scris comitetului de audit independența față de entitatea auditată;

c) să comunice anual comitetului de audit serviciile suplimentare prestate entității auditate.

Art. 26. - (1) Auditorii financiari și firmele de audit care efectuează auditul statutar la entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) au obligația de a informa A.S.F. la momentul constatării a acelor aspecte semnificative ce pot avea una dintre următoarele consecințe:

a) încălcarea legii și/sau a reglementărilor ori a actelor emise în aplicarea acestora prin care sunt stabilite condițiile de autorizare și de desfășurare a activității entității auditate;

b) afectarea situației patrimoniale a entității;

c) potențiale riscuri de discontinuitate în desfășurarea activității;

d) exprimarea unei opinii cu rezerve asupra situațiilor financiare anuale/consolidate ale entității.

(2) Informațiile menționate la alin. (1) sunt transmise de către auditorii financiari și firmele de audit și conducerii entității auditate.

Art. 27. - (1) Auditorii financiari și firmele de audit care efectuează auditul statutar la entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) au obligația de a transmite A.S.F., în maximum 6 luni de la încheierea exercițiului financiar, scrisoarea adresată conducerii entității auditate, denumită scrisoare către conducere.

(2) În situația în care nu a fost emisă o astfel de scrisoare către conducere, auditorii financiari și firmele de audit au obligația de a transmite A.S.F. în termenul prevăzut la alin. (1) o comunicare scrisă în acest sens, cu prezentarea motivelor pentru care aceasta nu a fost emisă.

(3) Entitatea auditată, prin reprezentantul legal, are obligația ca, în termen de maximum 30 de zile de la emiterea recomandărilor de către auditorul financiar sau firma de audit cuprinse în scrisoarea către conducere prevăzută la alin. (1), să aprobe un plan de măsuri și să informeze A.S.F. cu privire la acesta.

(4) Planul de măsuri aprobat de către entitate prevăzut la alin. (3) cuprinde modalități și termene concrete pentru realizarea recomandărilor auditorului financiar sau firmei de audit. În situația în care există recomandări pe care entitatea nu le va implementa, aceasta va prezenta motivele care au stat la baza deciziei.

Art. 28. - Auditorii financiari și firmele de audit prezintă, la solicitarea A.S.F., orice detalii, clarificări, explicații, inclusiv rapoarte referitoare la activitatea de audit statutar desfășurată la entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2).

Art. 29. - (1) A.S.F. are acces la orice documente sau rapoarte întocmite de auditorii financiari și firmele de audit pe tot parcursul auditului statutar.

(2) A.S.F. asigură confidențialitatea informațiilor conținute în raportul de audit, precum și a altor informații primite pe parcursul auditului statutar, cu excepția celor de natură penală.

(3) Transmiterea către A.S.F. a informațiilor prevăzute la alin. (2) nu constituie o încălcare a obligației de păstrare a secretului profesional care revine auditorului financiar sau firmei de audit, potrivit legii/codului etic/clauzelor contractuale, și nu atrage răspunderea auditorului financiar/firmei de audit sau a membrilor echipei de audit.

CAPITOLUL IV

Comitetul de audit

Art. 30. - (1) Entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) care fac parte din categoria entităților de interes public au obligația constituirii unui comitet de audit, format din membri neexecutivi ai consiliului de administrație și/sau de supraveghere și/sau din membri desemnați de adunarea generală a acționarilor, cu respectarea prevederilor legale în materie în vigoare.

(2) Cel puțin un membru al comitetului de audit trebuie să dețină competențe în domeniul contabilității și auditului statutar, dovedite prin documente de calificare pentru domeniile respective.

(3) Componența comitetului de audit, precum și orice modificare intervenită vor fi transmise A.S.F. în termen de maximum 15 zile de la data constituirii comitetului de audit sau de la data modificării componenței acestuia.

Art. 31. - Auditorul financiar sau firma de audit are obligația de a raporta comitetului de audit cu privire la aspectele esențiale care rezultă în urma auditului statutar și, în special, cu privire la deficiențele semnificative ale controlului intern în ceea ce privește procesul de raportare financiară.

Art. 32. - Comitetul de audit se va întruni ori de câte ori este necesar, cel puțin de două ori pe an, pentru analizarea raportului de audit și/sau a opiniei auditorului financiar sau a firmei de audit cu privire la aspectele esențiale care rezultă din activitatea de audit statutar, precum și cu privire la procesul de raportare financiară și va recomanda măsurile ce se impun.

Art. 33. - Entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) trebuie să asigure accesul membrilor comitetului de audit la orice informații sau înregistrări necesare îndeplinirii atribuțiilor ce le revin.

Art. 34. - (1) Atribuțiile și regulile de funcționare aplicabile comitetului de audit sunt prevăzute de legislația națională în materie în vigoare și de prezenta normă.

(2) În sensul prevederilor alin. (1), fără a aduce atingere responsabilității conducerii executive/conducerii superioare și structurii de conducere ori a altor membri care sunt numiți de adunarea generală a acționarilor din cadrul entității auditate, comitetul de audit are, printre altele, următoarele atribuții:

a) informează administratorul entității sau membrii consiliului de administrație/supraveghere ai entității auditate, după caz, cu privire la rezultatele auditului statutar și explică în ce mod a contribuit aceasta la integritatea raportării financiare și care a fost rolul comitetului de audit în acest proces;

b) monitorizează procesul de raportare financiară și transmite recomandări sau propuneri pentru a asigura integritatea acestuia;

c) monitorizează eficacitatea sistemelor controlului intern de calitate și a sistemelor de management al riscului entității și, după caz, a auditului intern în ceea ce privește raportarea financiară a entității auditate, fără a încălca independența acestuia;

d) monitorizează auditul situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate, în special efectuarea acestuia, ținând cont de constatările și concluziile autorității competente, în conformitate cu reglementările în materie în vigoare;

e) răspunde de procedura de selecție a auditorului financiar sau a firmei de audit și recomandă desemnarea în conformitate cu reglementările în materie în vigoare;

f) evaluează și monitorizează independența auditorilor financiari sau a firmelor de audit în conformitate cu reglementările în materie în vigoare.

Art. 35. - (1) Comitetul de audit al entității are obligația întocmirii unui raport anual privind activitatea desfășurată potrivit atribuțiilor sale, care cuprinde și recomandările formulate și adresate consiliului de administrație/consiliului de supraveghere cu privire la controlul intern, auditul intern și auditul statutar.

(2) Raportul anual al comitetului de audit, semnat de către membrii acestuia, va fi transmis către A.S.F. în termen de maximum 6 luni de la încheierea exercițiului financiar.

CAPITOLUL V

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 36. - (1) Prevederile prezentei norme se completează cu dispozițiile privind auditul statutar din legislația națională, precum și din legislația aplicabilă entităților prevăzute la art. 1 alin. (2).

(2) Dispozițiile referitoare la avizarea firmelor de audit pentru a efectua auditul statutar la entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) nu se aplică firmelor de audit care sunt deja avizate la momentul intrării în vigoare a prezentei norme.

(3) Cererile firmelor de audit care solicită avizarea pentru a efectua auditul statutar la entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2), depuse la A.S.F. și nesoluționate până la intrarea în vigoare a prezentei norme, se soluționează de A.S.F. conform prevederilor normei în vigoare la data depunerii acestora.

Art. 37. - Contractele de audit statutar în curs de derulare la data intrării în vigoare a prezentei norme vor continua în conformitate cu reglementarea în vigoare la data încheierii acestora.

Art. 38. - (1) În vederea asigurării calității activității desfășurate de către auditorii financiari și firmele de audit la nivelul entităților prevăzute la art. 1 alin. (2) va fi asigurată o colaborare permanentă între A.S.F. și A.S.P.A.A.S.

(2) A.S.F. poate solicita A.S.P.A.A.S. să desfășoare inspecții/investigații la auditorii financiari și firmele de audit care au întocmit rapoarte de audit statutar pentru entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de către A.S.F.

Art. 39. - În cazul constatării nerespectării prevederilor prezentei norme de către auditorii financiari și firmele de audit, A.S.F. notifică A.S.P.A.A.S. cu privire la situația în cauză.

Art. 40. - Firmele de audit înscrise în listele publicate pe site-ul A.S.F. au obligația să comunice autorității orice modificare a documentelor care au fost depuse la autoritate în termen de maximum 15 zile de la data producerii modificării.

Art. 41. - Nerespectarea de către entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) a prevederilor prezentei norme se sancționează conform legislației specifice în materie.

Art. 42. - Anexele nr. 1-9 fac parte integrantă din prezenta normă.

Art. 43. - (1) Prezenta normă se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare la data publicării*.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei norme se abrogă Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 27/2015 privind activitatea de audit financiar la entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 976 din 29 decembrie 2015, cu modificările și completările ulterioare.

(3) În cazul în care se face trimitere în acte normative la prevederile Normei Autorității de Supraveghere Financiară nr. 27/2015 privind activitatea de audit financiar la entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiară, abrogată conform alin. (2), trimiterea se consideră a fi făcută la prevederile prezentei norme.

Președintele Autorității de Supraveghere
Financiară,
Leonardo Badea

DECLARAȚIE

Subsemnatul/ Subsemnata, (numele și prenumele), partener-cheie de audit al . . . . .
(denumirea firmei de audit), propus(ă) pentru realizarea auditului statutar la entitatea¹ . . . . .
. . . . (denumirea entității):

¹ Nu se aplică entităților care activează pe piața sistemului de pensii private.

- declar că nu mă aflu într-o situație de incompatibilitate ori de conflict de interese prevăzută de legislația în vigoare;

- declar că nu mai dețin calitatea de partener-cheie de audit;
sau²

² Se va alege varianta corespunzătoare și se va completa în consecință.

- dețin calitatea de partener-cheie la firma de audit . . . . . în vederea efectuării auditului statutar pentru următoarele entități: . . . . .³

³ Informațiile se vor transmite pentru fiecare firmă de audit la care se deține calitatea de partener-cheie, cu precizarea entităților pentru care se efectuează misiuni de audit în numele respectivei firme de audit.

Data . . . . .

Numele și prenumele . . . . .

. . . . .

Nr. individual din Registrul public electronic al auditorilor financiari și firmelor de audit . .
. . . . .

DECLARAȚIE¹

¹ Această declarație va fi completată și semnată de reprezentantul legal al firmei de audit care a primit propunerea de a efectua misiunea de audit la entitate. Nu sunt acceptate declarațiile semnate prin reprezentare.

Subsemnatul/Subsemnata . . . . . (numele și prenumele), reprezentant legal al . . . . .
. . . . (denumirea firmei de audit), propus(ă) pentru realizarea auditului statutar la entitatea² . .
. . . . . (denumirea entității), declar că firma de audit menționată nu se află în vreuna dintre
situațiile de incompatibilitate ori de conflict de interese prevăzute de legislația în vigoare.

² Nu se aplică entităților care activează pe piața sistemului de pensii private.

Data . . . . .

Numele și prenumele . . . . .

. . . . .

Nr. individual din Registrul public electronic al auditorilor financiari și firmelor de audit . .
. . . . .

DECLARAȚIE

Subsemnatul/Subsemnata . . . . . (numele și prenumele) , actuar . . . . .
(angajat/colaborator cu contract prestări servicii) al . . . . . (denumirea firmei de audit) ,
propus(ă) pentru realizarea auditului statutar la entitatea¹ . . . . . (denumirea entității):

¹ Nu se aplică entităților care activează pe piața sistemului de pensii private și pe piața de capital.

- declar că nu mai fac parte din nicio echipă de audit;
sau
- declar că mai fac parte din echipa de audit propusă pentru realizarea auditului statutar la entitatea . . . . .

Data . . . . .

Numele și prenumele . . . . .

....

Nr. din Registrul actuarilor . . . . .

CHESTIONAR¹

¹ Chestionarul se va completa de către firma de audit și se va păstra confidențialitatea informațiilor cuprinse în răspunsurile primite, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Chestionarul se întocmește potrivit acestui model, în formă tehnoredactată. Este obligatoriu să se răspundă la toate întrebările. În situația în care anumite puncte nu sunt aplicabile, se va preciza acest fapt. Nu sunt acceptate chestionarele semnate prin reprezentare.

1. Identitatea firmei de audit (Se vor indica: denumirea, forma juridică, adresa sediului social, codul unic de înregistrare și numărul individual din Registrul public electronic al auditorilor financiari și firmelor de audit, publicat de Autoritatea pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar.)
.....

2. Identitatea reprezentantului legal al firmei de audit (Se vor indica: numele, prenumele, funcția, datele de contact - adresă, telefon, e-mail.)
.....

3. Identitatea partenerului-cheie de audit (Se vor indica: numele, prenumele, funcția, datele de contact - adresă, telefon, e-mail.)
.....

4. Identitatea actuarului/actuarilor din echipa de audit ce va/vor participa la auditul statutar al entității (Se vor indica: numele, prenumele, datele de contact - adresă, telefon, e-mail.)
.....

5. Identitatea expertului/expertilor în auditarea sistemelor informatice care deține/dețin certificarea CISA "Certified Information Systems Auditor", ce va/vor participa la auditul statutar al entității (Se vor indica: numele, prenumele, funcția, datele de contact - adresă, telefon, e-mail.)

.....

6. Menționați entitatea la care firma de audit a coordonat sau a participat în cadrul misiunilor sale de audit la auditarea situațiilor anuale și/sau anuale consolidate, cu precizarea exercițiilor financiare pentru care acestea au fost întocmite.

.....

7. Precizați dacă în ultimii 10 ani vreuna dintre entitățile la care firma de audit a efectuat audit statutar a făcut obiectul unei proceduri de reorganizare judiciară/faliment/lichidare/administrare specială/redresare financiară. În caz afirmativ, prezentați toate detaliile.

.....

8. Menționați dacă în ultimii 10 ani firma de audit sau acționarii/asociații firmei de audit a/au făcut obiectul, în România ori în străinătate, al vreunei anchete sau proceduri profesionale, disciplinare, administrative ori judiciare, care s-a încheiat cu vreo sancțiune, ori face/fac în prezent obiectul unor astfel de anchete sau proceduri. În caz afirmativ prezentați detalii complete, indiferent dacă între timp a intervenit o reabilitare (Se vor indica: autoritatea care a dispus sancționarea, fapta sancționată, sancțiunea și data aplicării acesteia.)

.....

9. Menționați dacă firma de audit sau reprezentantul legal al acesteia a fost condamnat pentru infracțiuni de corupție, spălare de bani, infracțiuni contra patrimoniului, abuz în serviciu, luare sau dare de mită, fals și uz de fals, deturnare de fonduri, evaziune fiscală, primire de foloase necuvenite, trafic de influență, măturie mincinoasă, infracțiuni prevăzute de legislația specială privind societățile, insolvența sau protecția consumatorilor ori pentru orice alte fapte relevante.

.....

10. Prezentați entitățile la care firma de audit, menționată la pct. 1, a efectuat în ultimii 5 ani sau efectuează în prezent audit statutar.

.....

11. Prezentați entitățile la care partenerul-cheie de audit a efectuat în ultimii 5 ani audit statutar, cu precizarea misiunilor de audit statutar date în responsabilitate.

.....

12. Prezentați orice informații suplimentare care ar putea fi considerate relevante pentru activitatea firmei de audit menționate la pct. 1.

.....

Subsemnatul/Subsemnata, cunoscând prevederile privind falsul în declarații prevăzute de Codul penal, declar pe propria răspundere, sub sancțiunea legii, că toate răspunsurile sunt complete și conforme cu realitatea și că nu există alte fapte relevante asupra cărora Autoritatea de Supraveghere Financiară ar trebui informată. Totodată, în numele firmei de audit pe care o reprezint, mă angajez să comunic Autorității de Supraveghere Financiară orice modificare privind informațiile furnizate.

Reprezentantul legal al firmei de audit . .

.....

(numele și prenumele)

Data .....

Semnătura .....

CERERE
pentru avizarea firmei de audit

Firma de audit . . . . ., cu sediul/domiciliul în . . . . ., solicit avizarea în vederea desfășurării activității de audit statutar la entități autorizate, reglementate și supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară din Sectorul . . . . ., respectiv la¹ . . . . .

...

¹ Se completează în funcție de situația existentă la momentul depunerii cererii.

1. Datele de identificare ale firmei de audit:

Denumirea firmei de audit

.....

Forma juridică

.....

Adresa sediului social

.....

Codul de înregistrare fiscală

.....

Numărul individual din Registrul public electronic al auditorilor financiari și firmelor de audit, publicat de Autoritatea pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar

.....

Date de contact (telefon, fax, e-mail)

.....

2. Date privind reprezentantul legal al firmei de audit:

Numele și prenumele

.....

Funcția

.....

Date de contact (telefon, fax, e-mail)

.....

3. Date privind actuarul (angajat sau colaborator cu contract de prestări servicii la firma de audit):

Numele și prenumele

.....

Funcția

.....

4. Date privind expertul în auditarea sistemelor informatice care deține certificarea CISA "Certified Information Systems Auditor" (angajat sau colaborator cu contract de prestări servicii la firma de audit):

Numele și prenumele

.....

Funcția

.....

5. Informații suplimentare care ar putea fi considerate relevante pentru activitatea firmei de audit

.....

Subsemnatul/Subsemnata, cunoscând prevederile privind falsul în declarații din Codul penal, declar pe propria răspundere, sub sancțiunea legii, că toate răspunsurile sunt complete și conforme cu realitatea și că nu există alte fapte relevante asupra cărora Autoritatea de Supraveghere Financiară ar trebui informată. Totodată, în numele firmei de audit pe care o

reprezint, mă angajez să comunic Autorității de Supraveghere Financiară orice modificare privind informațiile furnizate.

Reprezentantul legal al firmei de audit . . .

.....
(numele și prenumele)

.....
(semnătura)

ANEXA Nr. 6

RAPORT DE AUDIT

al situațiilor financiare anuale aplicabil administratorilor fondurilor de pensii administrate privat și/sau fondurilor de pensii facultative

1. Titlul .....

2. Destinatarul .....

Raport asupra situațiilor financiare anuale

3. Paragraful introductiv al raportului trebuie să identifice:

a) situațiile financiare anuale auditate care fac obiectul auditului statutar, împreună cu cadrul de raportare financiară care a fost aplicat la întocmirea acestora;

b) aria auditului statutar, cu respectarea standardelor internaționale de audit conform cărora a fost efectuat auditul statutar.

4. Responsabilitatea conducerii pentru situațiile financiare anuale .....

5. Responsabilitatea firmei de audit .....

6. Opinia firmei de audit:

a) opinia firmei de audit care să exprime în mod clar punctul de vedere potrivit căruia situațiile financiare anuale oferă o imagine corectă și fidelă a activității administratorilor fondurilor de pensii administrate privat și/sau fondurilor de pensii facultative și care este conformă cadrului relevant de raportare financiară, cu respectarea cerințelor legale. Opinia de audit poate fi: fără rezerve, cu rezerve, contrară sau imposibil de exprimat, dacă firma de audit nu a fost în măsură să exprime o opinie de audit. Auditarea situațiilor financiare anuale ale exercițiului financiar anterior de către o altă firmă de audit nu constituie bază pentru exprimarea unei opinii cu rezervă;

b) o referire privind aspectele asupra cărora firmele de audit atrag atenția printr-un paragraf distinct, fără ca opinia de audit să fie cu rezerve. Raport asupra altor dispoziții legale și de reglementare

7. Alte responsabilități de raportare:

a) o referire privind respectarea prevederilor care vizează:

(i) metodologia de calcul și evidență a provizioanelor tehnice constituite de administrator;

(ii) categoriile de active admise să acopere provizioanele tehnice ale administratorului constituite de administrator;

(iii) regulile de diversificare pentru activele admise să acopere provizioanele tehnice constituite de administrator;

(iv) calculul și evidența comisioanelor privind activitatea de marketing;

(v) calculul și evidența veniturilor administratorului constituite conform legii;

b) o referire privind practicile și procedurile controlului și auditului intern ale societății de pensii, precum și eventualele deficiențe constatate și recomandările făcute pentru remedierea acestora. Raport asupra conformității raportului administratorilor cu situațiile financiare anuale

8. O referire privind gradul de conformitate a raportului administratorului cu situațiile financiare anuale pentru același exercițiu financiar. Această precizare, cuprinsă în raportul de audit, trebuie înaintată administratorului printr-un document separat de opinia de audit, denumit "Scrisoare către conducerea societății".

9. Semnătura auditorului financiar¹ . . . . .

¹ Raportul de audit este semnat cel puțin de auditorul financiar care a efectuat auditul statutar în numele firmei de audit.

10. Data raportului firmei de audit . . . . .

11. Adresa firmei de audit . . . . .

ANEXA Nr. 7

RAPORT DE AUDIT

al situațiilor financiare anuale aplicabil unui fond de pensii administrat privat

1. Titlul . . . . .

2. Destinatarul . . . . .

Raport asupra situațiilor financiare anuale

3. Paragraful introductiv al raportului trebuie să identifice:

a) situațiile financiare anuale auditate care fac obiectul auditului statutar, împreună cu cadrul de raportare financiară care a fost aplicat la întocmirea acestora;

b) aria auditului statutar, cu respectarea standardelor internaționale de audit conform cărora a fost efectuat auditul statutar.

4. Responsabilitatea conducerii pentru situațiile financiare anuale . . . . .

5. Responsabilitatea firmei de audit . . . . .

6. Opinia firmei de audit:

a) opinia firmei de audit care să exprime în mod clar punctul de vedere potrivit căruia situațiile financiare anuale oferă o imagine corectă și fidelă a activității fondului de pensii și care este conformă cadrului relevant de raportare financiară, cu respectarea cerințelor legale. Opinia de audit poate fi: fără rezerve, cu rezerve, contrară sau imposibil de exprimat, dacă firma de audit nu a fost în măsură să exprime o opinie de audit. Auditarea situațiilor financiare anuale ale exercițiului financiar anterior de către o altă firmă de audit nu constituie bază pentru exprimarea unei opinii cu rezervă;

b) o referire privind aspectele asupra cărora firmele de audit atrag atenția printr-un paragraf distinct, fără ca opinia de audit să fie cu rezerve. Raport asupra altor dispoziții legale și de reglementare

7. Alte responsabilități de raportare:

a) auditarea anuală a valorii activului net și a valorii unității de fond, firma de audit având obligația de a-și exprima opinia în ceea ce privește respectarea metodologiei de calcul al indicatorilor financiari specifici fondurilor de pensii administrate privat;

b) o referire cu privire la respectarea prevederilor legale în ceea ce privește:

(i) calculul, convertirea și evidența contribuțiilor individuale ale participanților la fondurile de pensii administrate privat;

(ii) calculul și evidența comisionului constituit conform legii;

(iii) calculul și evidența activelor fondurilor de pensii administrate privat, inclusiv a dividendelor de încasat;

(iv) calculul și evidența operațiunilor de încasări și plăți efectuate prin conturile fondului de pensii administrat privat;

(v) calculul și evidența transferurilor participanților între fondurile de pensii administrate privat;

(vi) calculul și evidența utilizării activului personal net al participantului la un fond de pensii privat, în caz de invaliditate, deces sau deschiderea dreptului la pensie, conform legii;

(vii) calculul și evidența provizioanelor tehnice constituite de administrator, categoriile de active admise să acopere provizioanele tehnice ale administratorului constituite de administrator, precum și regulile de diversificare pentru activele admise să acopere provizioanele tehnice constituite de administrator;

(viii) calculul și evidența garanției minime pentru fiecare participant al fondului de pensii private;

c) o referire despre practicile și procedurile controlului și auditului intern al administratorului cu privire la fondul de pensii administrat privat, precum și eventualele deficiențe constatate și recomandările făcute pentru remedierea acestora. Această precizare, cuprinsă în raportul de audit, trebuie înaintată administratorului printr-un document separat de opinia de audit, denumit "Scrisoare către conducerea societății".

Raport asupra conformității raportului administratorului cu situațiile financiare anuale

8. O referire privind gradul de conformitate a raportului administratorului referitor la administrarea fondului de pensii cu situațiile financiare anuale pentru același exercițiu financiar

9. Semnătura auditorului financiar¹ . . . . .

¹ Raportul de audit este semnat cel puțin de auditorul financiar care a efectuat auditul statutar în numele firmei de audit.

10. Data raportului firmei de audit . . . . .

11. Adresa firmei de audit . . . . .

ANEXA Nr. 8

RAPORT DE AUDIT

al situațiilor financiare anuale aplicabil unui fond de pensii facultative

1. Titlul . . . . .

2. Destinatarul . . . . .

Raport asupra situațiilor financiare anuale

3. Paragraful introductiv al raportului trebuie să identifice:

a) situațiile financiare anuale auditate care fac obiectul auditului statutar, împreună cu cadrul de raportare financiară care a fost aplicat la întocmirea acestora;

b) aria auditului statutar, cu respectarea standardelor internaționale de audit conform cărora a fost efectuat auditul statutar.

4. Responsabilitatea conducerii pentru situațiile financiare anuale . . . . .

5. Responsabilitatea firmei de audit . . . . .

6. Opinia firmei de audit:

a) opinia firmei de audit care să exprime în mod clar punctul de vedere potrivit căruia situațiile financiare anuale oferă o imagine corectă și fidelă a activității fondului de pensii facultative și care este conformă cadrului relevant de raportare financiară, cu respectarea cerințelor legale. Opinia de audit poate fi: fără rezerve, cu rezerve, contrară sau imposibil de exprimat, dacă firmele de audit nu au fost în măsură să exprime o opinie de audit. Auditarea situațiilor financiare anuale ale exercițiului financiar anterior de către o altă firmă de audit nu constituie bază pentru exprimarea unei opinii cu rezervă;

b) o referire cu privire la aspectele asupra cărora firmele de audit atrag atenția printr-un paragraf distinct, fără ca opinia de audit să fie cu rezerve. Raport asupra altor dispoziții legale și de reglementare

7. Alte responsabilități de raportare:

a) auditarea anuală a valorii activului net și a valorii unității de fond, firma de audit având obligația de a-și exprima opinia în ceea ce privește respectarea metodologiei de calcul al indicatorilor financiari specifici fondurilor de pensii facultative;

b) o referire cu privire la respectarea prevederilor legale în ceea ce privește:

(i) calculul, convertirea și evidența contribuțiilor individuale ale participanților la fondurile de pensii facultative;

(ii) calculul și evidența comisionului constituit conform legii;

(iii) calculul și evidența activelor fondurilor de pensii facultative, inclusiv a dividendelor de încasat;

(iv) calculul și evidența operațiunilor de încasări și plăți efectuate prin conturile fondurilor de pensii facultative;

(v) calculul și evidența transferurilor participanților între fondurile de pensii facultative;

(vi) calculul și evidența utilizării activului personal net al participantului la un fond de pensii facultative, în caz de invaliditate, deces sau deschiderea dreptului la pensie, conform legii;

(vii) calculul și evidența provizioanelor tehnice constituite de administrator, categoriile de active admise să acopere provizioanele tehnice ale administratorului constituite de administrator, precum și regulile de diversificare pentru activele admise să acopere provizioanele tehnice constituite de administrator;

c) o referire cu privire la practicile și procedurile controlului și auditului intern al administratorului, precum și eventualele deficiențe constatate și recomandările făcute pentru remedierea acestora. Această precizare, cuprinsă în raportul de audit, trebuie înaintată administratorului printr-un document separat de opinia de audit, denumit "Scrisoare către conducerea societății". Raport asupra conformității raportului administratorului cu situațiile financiare anuale

8. O referire privind gradul de conformitate a raportului administratorului referitor la administrarea fondului de pensii cu situațiile financiare anuale pentru același exercițiu financiar

9. Semnătura auditorului financiar¹ . . . . .

¹ Raportul de audit este semnat cel puțin de auditorul financiar care a efectuat auditul statutar în numele firmei de audit.

10. Data raportului firmei de audit . . . . .

11. Adresa firmei de audit . . . . .

ANEXA nr. 9

RAPORT DE AUDIT

al situațiilor financiare anuale aplicabil unui fond de pensii ocupaționale

1. Titlul . . . . .

2. Destinatarul . . . . .

Raport asupra situațiilor financiare anuale

3. Paragraful introductiv al raportului trebuie să identifice:

a) situațiile financiare anuale auditate care fac obiectul auditului statutar, împreună cu cadrul de raportare financiară care a fost aplicat la întocmirea acestora;

b) aria auditului statutar, cu respectarea standardelor internaționale de audit conform cărora a fost efectuat auditul statutar.

4. Responsabilitatea conducerii pentru situațiile financiare anuale

5. Responsabilitatea firmei de audit

6. Opinia firmei de audit:

- a) opinia firmei de audit care să exprime în mod clar punctul de vedere potrivit căruia situațiile financiare anuale oferă o imagine corectă și fidelă a activității fondului de pensii ocupaționale și care este conformă cadrului relevant de raportare financiară, cu respectarea cerințelor legale. Opinia de audit poate fi: fără rezerve, cu rezerve, contrară sau imposibil de exprimat, dacă firmele de audit nu au fost în măsură să exprime o opinie de audit. Auditarea situațiilor financiare anuale ale exercițiului financiar anterior de către o altă firmă de audit nu constituie bază pentru exprimarea unei opinii cu rezervă;
- b) o referire cu privire la aspectele asupra cărora firmele de audit atrag atenția printr-un paragraf distinct, fără ca opinia de audit să fie cu rezerve.

Raport asupra altor dispoziții legale și de reglementare

7. Alte responsabilități de raportare:

- a) auditarea anuală a valorii activului net și a valorii unității de fond, firma de audit având obligația de a-și exprima opinia în ceea ce privește respectarea metodologiei de calcul al indicatorilor financiari specifici fondurilor de pensii ocupaționale;
- b) o referire cu privire la respectarea prevederilor legale în ceea ce privește:
  - (i) calculul, convertirea și evidența contribuțiilor individuale ale participanților la fondurile de pensii ocupaționale;
  - (ii) calculul și evidența comisionului constituit conform legii;
  - (iii) calculul și evidența activelor fondurilor de pensii ocupaționale, inclusiv a dividendelor de încasat;
  - (iv) calculul și evidența operațiunilor de încasări și plăți efectuate prin conturile fondurilor de pensii ocupaționale;
  - (v) calculul și evidența transferurilor participanților;
  - (vi) calculul și evidența utilizării activului personal net al participantului la un fond de pensii ocupaționale, în caz de invaliditate, deces sau deschiderea dreptului la pensie, conform legii;
  - (vii) calculul și evidența provizioanelor tehnice constituite de administrator și/sau angajator, categoriile de active admise să acopere provizioanele tehnice, precum și regulile de diversificare pentru activele admise să acopere provizioanele tehnice constituite;
  - (viii) calculul și evidența utilizării clauzei de vesting;
- c) o referire cu privire la practicile și procedurile controlului și auditului intern al administratorului, precum și eventualele deficiențe constatate și recomandările făcute pentru remedierea acestora. Această precizare, cuprinsă în raportul de audit, trebuie înaintată administratorului printr-un document separat de opinia de audit, denumit „Scrisoare către conducerea societății”.

Raport asupra conformității raportului administratorului cu situațiile financiare anuale

8. O referire privind gradul de conformitate a raportului administratorului referitor la administrarea fondului de pensii ocupaționale cu situațiile financiare anuale pentru același exercițiu financiar

9. Semnătura auditorului financiar¹

10. Data raportului firmei de audit

11. Adresa firmei de audit

---

¹ Raportul de audit este semnat cel puțin de auditorul financiar care a efectuat auditul statutar în numele firmei de audit.